

KULKU

06

Einosta tuli
roskavaikuttaja

22

Laittomia
kaatopaikkoja on yhä

11

TESTAA:
Miten hyvä Monsterin
ruokkija olet?

12

Jäteauton
kuljettajan
työpäivä

Millaista rosiksia on tyhjentää
-28 asteen pakkasessa?

MUSTANKORKEA

Jätteellä on osoite.

12

Jäteauton
kyydissä
talvipäivänä

KULKU ^{2/2024}

3 Pääkirjoitus	23 Kodin lajitteluohje
4 Ajankohtaista	24 Puuhasivu
20 Somessa kuultua	

Päivän polttavat

6 Roskavaikuttaja Eino	12 Päivä jäteauton kyydissä
10 Mustankorkean Monsteri	18 Törpötys ja joulun lajittelu

Parasta perusmaksulla

- 16 Kierrätysvalmennus
- 18 Kierrätysvalmennuksessa kysyttyä

Yhteistyössä

- 21 Jyväskylän seudun jätelautakunta
- 22 Vieraskynä: Anu Surakka

Seuraa Mustankorkeaa myös somessa.

Mustankorkea Oy:n asiakaslehti

ISSN 2489-3943

Päätoimittaja: Piia Aho

Toimitus: Päivi Peltola ja Skarppi Kirjoituspalvelut

Taitto: Tmi Syaani

Painopaikka: PunaMusta Oy

16 Kierrätysvalmennusta joka arkipäivä

6 Hammasteknikosta tuli roskavaikuttaja

Työpäivä jäteauton kyydissä

PÄÄLLÄNI ON kolmet housut sekä kaksi paitaa ja huomiotakki. Jalassani on tuplamerinosukat ja lämpimät turvakengät. Söin aamupalan vähän ennen viittä ja join vain yhden kupin kahvia. Muuten saattaa pissahätä yllättää, enkä tiedä milloin pääsen vessaan. Lähdän ajamaan kotoani Muuramesta vartin yli viisi, jotta ehdin Seppälänkankaalle jäteauton kyytiin kello 5.45.

TEEN MUSTANKORKEALLA viestintää ja markkinointia. Suurelta osin teen siis töitä tietokoneella. Alkuvuodesta pääsin päiväksi jäteauton kyytiin, kun ulkona oli pakkasta -28 astetta. Jäteauton kuljettaja tyhjänsi päivän aikana noin 300 jäteastiaa ja laskeutui alas ohjaamosta 180 kertaa työpäivänsä aikana. Kuvaamani some-video jäteastian tyhjennyksestä kesti noin 30 sekuntia. Tuona aikana jäteauton kuljettaja ehti vetää jäteastian jäteautolle, tyhjentää sen ja viedä takaisin paikoilleen.

JÄTEAUTON KULJETTAJA kertoo, että silloin menee hyvin, kun asukkailta tai Mustankorkealta ei kuulu mitään. Jos tyhjennysten aikataulut venyvät esimerkiksi kovan lumisateen tai teiden liukkauden vuoksi, jatketaan jäteastioiden tyhjentämistä tarvittaessa viikonloppuisin. Joskus jäteastia voi myös vahingossa vaihtua naapurin kanssa. Kun jäteastioita tyhjennetään tiukasti optimoidun aikataulun mukaan, voidaan samalla pysähdyksellä tyhjentää vierekkäisten talojen astiat. Jos astioissa ei lue osoitetta, voivat ne kiireessä sekoittua naapurin kanssa tai palautua väärässä järjestyksessä jätekatokseen.

ASUN ITSE omakotitalossa. Kotipihan lumitöiden tekeminen tai jäteastian sijainti lähellä tietä, ovat minulle asioita, jotka eivät välttämättä ole aina mielessä näissä ruuhkavuosissa. Ne voivat tuntua pikkujutuilta. Kun jäteauton kuljettaja tyhjentää viikossa lähemmäs pari tuhatta jäteastiaa, pääsevät pihojen hiekoitukset ja jäteastioiden vetomatkat ihan uusiin mittasuhteisiin. Tai entäpä talojen numeroinnit? En ole ikinä aiemmin ajatellut, onko kotimme numero helposti nähtävissä myös pimeällä.

VAIKKA KOETIN päivän aikana pysyä reippaasti vauhdissa mukana sekä syödä lounaani rivakasti, venyi kuljettajan työpäivä tunnilla minun vuokseni. Kotiin tullessani teen lumityöt huolella jäteastioiden luota ja kirjoitan astiaan osoitteemme. Roskapussia viedessäni putsaan lumet myös jäteastian päältä, ja jään miettimään, olisiko tuleva pihaprojekti sittenkin tehdä kunnollinen jätekatos.

Päivi Peltola
viestinnän asiantuntija

”Turvallisuus on iso osa jätekuljettajan työtä. Jos näet liikenteessä jäteauton, mutta et kuskia, kannattaa vauhtia hidastaa ja tarkkaavaisuutta lisätä. Kuljettajaa odottavat kotona puoliso ja lapset, aivan kuten ensihoitajia ja muita arkemme sankareita.”

4 Tulossa uusi palvelu OmaJätehuolto

10 Testaa osaatko ruokkia Monsteria

OmaJätehuolto

– uusi ja odotettu tapa hoitaa kodin jäteasiat

OmaJätehuolto on askel kohti nykyaikaista asiakaspalvelua jätehuollossa. Uusi sähköinen asiointikanava antaa asiakkaille mahdollisuuden huolehtia jäteasioista verkossa helposti ja silloin, kun sinulle sopii.

OMAJÄTEHUOLTO -PALVELU tuo mukanaan merkittäviä parannuksia asiakaspalveluun ja oman jätehuollon hallintaan.

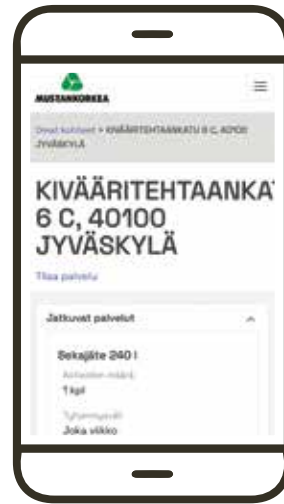
– Yksi kysytyimpiä kysymyksiä asiakaspalvelustamme on, milloin roskikseni tyhjenetään seuraavan kerran? Jatkossa voit tarkistaa tiedon itse kellonajasta, paikasta tai päivästä riippumatta, kertoo Mustankorkean viestintä- ja asiakkuuspäällikkö **Piia Aho**.

Tavoitteena on parantaa asiakaspalvelua ja -tyytyväisyyttä sekä tehostaa työn tekemistä. Uuden asiointikanavan ansiosta manuaalisen työn määrä vähenee ja rutiinitehtäviä automatisoidaan. Se taas nopeuttaa asiakkaan asiointia ja lyhentää vastausaikoja.

JATKUVA KEHITTÄMINEN on myös tärkeä osa palvelua. Käyttäjiltä kerätään palautetta, ja palvelua kehitetään yhteistyössä palveluntuottajan kanssa. Lisäksi teknologian kehitystä seurataan aktiivisesti, ja kanavaa päivitetään uusien mahdollisuuksien hyödyntämiseksi.

– Uusi sähköinen asiointikanava on odotettu palvelu niille, jotka haluavat hoitaa itsenäisesti asiat verkossa. Edelleen meillä on asiantuntijat, jotka auttavat, jos asiakas haluaa henkilökohtaista palvelua, muistuttaa Aho.

OmaJätehuolto avautuu Mustankorkean asiakkaille loppuvuoden 2024 aikana.

Sähköisen asiointin tavoitteet

1 Asiakastyytyväisyyden parantaminen

Tarjota asiakkaille helppo, nopea ja kätevä tapa hoitaa asioita verkossa. Mahdollistaa asioiden hoitaminen ajasta ja paikasta riippumatta.

2 Prosessien tehostaminen

Vähentää manuaalisen työn määrää ja automatisoida rutiinitehtäviä. Nopeuttaa asiointiprosesseja ja lyhentää käsittelyaikoja.

3 Asiakaspalvelun parantaminen

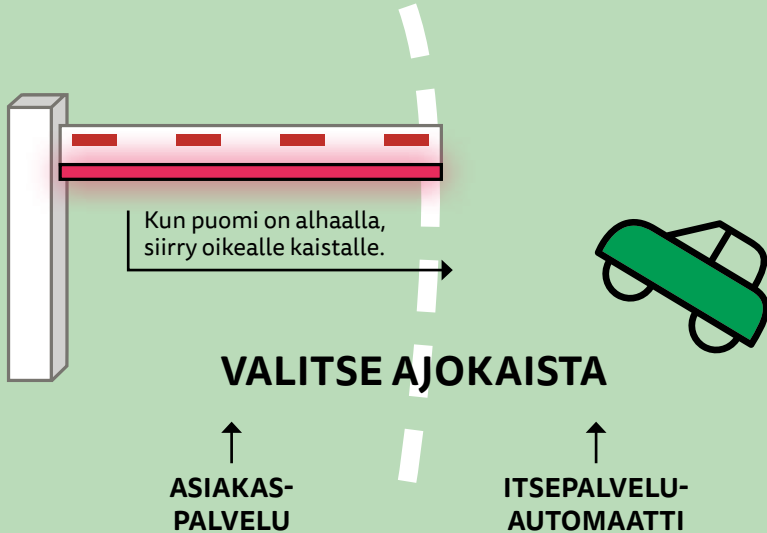
Tarjota lisäkanava asiakaspalveluun, muiden palvelukanavien rinnalle. Mahdollistaa asiakaspalautteen kerääminen ja hyödyntäminen palvelun parantamiseksi.

4 Jätehuollon palvelutasoon vastaaminen

Tarjotaan asukkaille jätehuollon palvelutason vaatimuksesta sähköinen palvelukanava, jossa asukas voi esimerkiksi muuttaa ja tarkastella omia tietojaan.

OmaJätehuollossa voit:

- tarkastaa ja muuttaa asiakastietojasi
- tarkastaa jäteastiasi seuraavan tyhjennyspäivän
- muuttaa jäteastian tyhjennysväliä
- tilata ylimääräisen tyhjennyksen
- tehdä muutoksia jätehuoltoosi
- tarkastella laskujasi
- antaa palautetta

Asiointivinkki lajittelupihalle

Kun vasemmanpuoleisen kaistan puomi on alhaalla ja valo palaa punaisena, valitse oikea kaista itsepalveluautomaatille. Tällöin asiakaspalvelupisteemme on suljettu ja asiakaspalvelijamme ahkeroi muualla. Jos sinulla on ongelmia automaatilla, kilauta asiakaspalvelijallamme helposti tolppapuhelimella.

Montako biokaasuautoa löydät lehdestä?

Nyt ovat **biokaasuautot** piiloutuneet hyvin! Etsi montako löydät ja kerro luku kymmenellä. Saat vastaukseksi miten monta Jyväskylän AaltoAlvarin isoa 50 metrin allasta Monsterimme mussuttaa vuodessa biojätettä.

Näin käytät QR-koodia

2 Klikkaa jatkaaksesi nettisivuille

1 Osoita puhelimesi kameralla QR-koodia

3 Mukavia lukuhetkiä!

Neuvoja jäteasioissa 24/7

mustankorkea.fi

Mustankorkean asiakaspalvelu apunasi

Mustankorkean asiakaspalvelu auttaa kaikissa jätehuoltoon liittyvissä asioissa. Voit esimerkiksi tilata jätehuollon palveluita tai tehdä kompostointi-ilmoituksen. Löydät nettisivuiltamme paljon tietoa kierrätyksestä sekä sähköiset lomakkeemme. Muista myös chat sekä jätihakumme, joka neuvoo sinua arkisissa kierrätyspulmissa.

24/7

Neuvonta ja sähköinen asiointi
mustankorkea.fi

Chat-asiakaspalvelu

Arkisin ma-pe 8-22, la-su 10-18
mustankorkea.fi

i

Asiakaspalvelu

Arkisin ma-pe 9-15
asiakaspalvelu@mustankorkea.fi
P. 010 325 3900
Puhelun ja jonotuksen hinta pvm/mpm.

Toimisto

Arkisin ma 9-15
Kivääritehtaankatu 6 C, 40100 Jyväskylä

Mustankorkean lajittelupiha

Arkisin ma-pe 7-19, kesällä (touko-elo) la 9-14
Ronsuntaipaleentie 204, 40500 Jyväskylä

Laukaan pienjäteasema

Arkisin ti ja to 14-19, kesällä (touko-elo) ma-pe 14-19
Katajamäentie 6, 41340 Laukaa

Roskavaikuttaja Eino Oinio pistää itsensä likoon puhtaan lähiluonnon puolesta

Eino Oinio on vienyt roskien keräämisen ilosanomaa eteenpäin Roskapäivä-nimisellä Instagram-tilillään jo vuosia. Hauska ja syyllistämätön asenne herättää vastakaikua. Suomen ensimmäistä Roskapäivä-tapahtumaa vietettiin 7. syyskuuta 2024.

SOSIAALISEN MEDIAN roskavaikuttajana tunnettu **Teemu "Eino" Oinio** on 38-vuotias hammasteknikko, skeittaaja ja perheenisä Vantaalta. Hän on pitänyt Roskapäivä-nimistä Instagram-tiliä siitä lähtien, kun havahtui oman lähiluonnon siivottomuuteen **Sulo**-koiran ulkoilutustenkillä vuonna 2018.

– Asuimme Helsingin Keskuspuiston lähellä, ja järkytyin siitä, miten paljon roskaa yleisellä virkistysalueella oli. En tiennyt, että metsien puhtaanapito ei kuulu kaupungille.

OINIO PERUSTI hetken mielijohteesta Roskapäivä-nimisen Instagram-tilin, jossa hän julkaisi roska-aiheisia kuvia aluksi anonyymisti.

– Kaksi ensimmäistä vuotta Roskapäivä oli minun salainen roskaprojektini, mutta vähitellen seuraajamäärä kasvoi ja sitten tein ensimmäisen roskaräppibiisin. Se antoi tilille äänen, ja ajattelin, että voisin antaa sille myös kasvot.

Henkilökohtaisuus lisäsi tilin kiinnostavuutta, ja seuraajamäärä on kasvanut tasaisesti yli 13 000:een. Keväällä 2024 Oinio oli ehdolla Tubeconin Vuoden vastuullisuusvaikuttajaksi.

– Voittoa ei tullut, mutta oli kunnia olla ehdolla Pupu-landian **Jenni Rotosen** ja **Julia Thurenin** kanssa. He ovat tehneet tätä hommaa omistautuneesti jo kauan.

"Ensimmäinen roskaräppibiisi antoi Instagram-tilille äänen."

OINIO ON ammatiltaan hammasteknikko, ja päivätyön yhdistäminen roskavaikuttamiseen pakottaa hyväksymään myös omien elämänarvojen ristiriitaisuuden.

– Hammasteknikko käyttää työssään paljon kemikalleja ja muovia, koska oikomiskojeita tehdään esimerkiksi akrylijauheista. Se on ristiriidassa muoviroskan vähentämisen kanssa, Oinio kertoo.

– Kemikaalikuormituskin ahdistaa, mutta toisaalta koen molemmat työni yhtä tärkeiksi.

Mieluiten Oinio viettää päivänsä ulkona luonnossa vaikkapa roskaa keräten, ja vuonna 2023 hän saikin kokeilla täyttää roskavaikuttajan arkea.

– Sain Koneen Säätiön apurahan ja irtisanoin itseni töistä vuodeksi. Olin paljon ulkona ja pidin roskasiivouspäiviä niin kouluissa, yrityksissä kuin skeittiparkeissakin.

Vuosi 2024 on ollut vieläkin vilkkaampi. Oinio palasi päivätöihin, mutta omistautuu roskavaikuttamiselle joitakin päiviä viikossa. Huhtikuussa perhe muutti omakotitaloon, toukokuussa hänestä julkaistiin **Petrus Koskisen** ohjaama dokumenttielokuva *Trashday* ja syyskuussa vietettiin Suomen ensimmäistä Roskapäivä-tapahtumaa.

OINIOLLA ON somessa rennon omintakeinen ja humoristinen tyyli. Kuvissa asetutaan usein roskien asemaan, ja yksi eniten katsotuista videoista kertoo Sulo-koirasta löytyneestä punkista, joka pääsi perheen mukana roska-

**Katso
Trashday-
video!**

retkelle Suomenlinnaan. Paras video yllättää, kauhistuttaa tai ihastuttaa.

– Paljon tykkäyksiä saavat videot, joissa kerään pois vaikkapa humeruiskuja, ja toisaalta videot, joissa olen roskaretkellä lasteni kanssa, Oinio kuvailee ääripäitä.

Hän ei halua saarnata tai syyllistää, vaan antaa rehellisellä esimerkillään lohdullisen viestin kaikille.

– Kun on kolme pientä lasta, remonttia kaipaava rintamamiestalo ja päivätyö, roskien keruulle ei ole aina aikaa. ➔

Hänestä onkin tärkeä muistaa, ettei kaikkea tarvitse tehdä yksin. Hän saa somessa päivittäin iloisia viestejä, joissa ihmiset kertovat olevansa keräämässä roskaa Roska-päivä-tilin ansiosta.

– Tuntuukin mahtavalta, kun tiedän jonkun olevan poimimassa roskaa, vaikka en itse ehdi, tai kuulla, että joku päätti videoideni ansiosta heittää tupakantumpin roskakoriin eikä maahan. Tumpithan sisältävät yhä pienemmiksi mikromuovin palasiksi hajoavaa selluloosa-asetaattia.

"Saan roskaa kerääviltä ihmisiltä päivittäin iloisia viestejä."

ROSKIEN KERÄÄJIÄ yhdistää Oinion mukaan ympäristöhuoli, halu tehdä hyvää ja tietynlainen pelottomuus. Hän kuulee usein, etteivät ihmiset uskalla koskea roskiin, koska ne ovat likaisia.

– En ole kuullut kenenkään sairastuneen roskaretken jälkeen, vaikka keräsimme koronankin aikana tuhansia kasvomaskeja. Roskia voi aina kerätä hanskat kädessä tai pihdeillä.

Oiniosta roskien kerääminen helpottaa omaa ilmas-toahdistusta ja pitää yllä toivoa. On tärkeää tehdä jotakin. Isoja askelia roskienkeruun aloittaminen ei keneltäkään vaadi.

– Riittää, että astuu ovesta ulos pussin kanssa, Oinio kiteyttää.

"Kaikista lapsista on hauskaa penkoa luonnossa!"

ROSKIEN KERÄÄMISEN ei tarvitse olla totista puuhaa. Esimerkiksi lapsille roskien etsiminen on Oinion mukaan leikkisää kilpailua ja löytöretkeilyä, jonka palkintoa voi olla vaikkapa ehjä tennispallo tai kolikko.

– Kaikista lapsista on hauskaa penkoa luonnossa!

Aikuisillekin roskien keruusta tulee helposti palkitseva tapa niin kuin mistä tahansa ulkoilusta, ja siihen voi hurah-
taa, kuten sienestykseen. Oiniolle itselleen suurin kannus-
tin ovat omat lapset, joille hän haluaa luoda paremman
luontosuhteen. Syitä on kuitenkin monia, ja jokainen on
yhtä hyvä.

– Roskia voi kerätä siksi, että haluaa liikkua enemmän, viettää aikaa luonnossa, edistää eläinten oikeuksia tai parantaa omaa terveyttään. Puhdas lähiympäristö tekee hyvää luonnolle, eläimille ja meille ihmisille.

Oinio myös lupaa, että kaikkia roskien kerääjiä alkuvai-
heessa vaivaava nolostelu häviää nopeasti.

– Minuakin hävetti aluksi kyykkiä puskipussissa kourassa, mutta nykyään olen vain mielissäni, jos joku nä-
kee minun keräävän tai valokuvaavan roskaa. Sehän pistää
hänetkin ajattelemaan asiaa. ♻️

Inspiroidu roskasomettajista Instagramissa

@Roskapaiva

Teemu "Eino" Oinion Instagram- ja TikTok-tilit sekä roskapaiva.com.

@roskajuoksijan_paivakirja

Kaisu Paulanto juoksee ja kerää roskaa.

@erkkilailkka

Kaija ja Ilkka Erkkilä ovat keränneet roskaa yli 12 vuoden ajan. Nettisivut www.roskasakki.fi.

@roskapostia_hangosta

Inkeri Pekkanen kerää mereltä rantaan huuhtoutuneita roskaa.

@pallonkokoinenelama

Ami Värtö lisää tietoisuutta ympäristöasioista.

www.roskapaivassa.net

Roska päivässä -liikkeen jäsenet keräävät päivittäin vähintään yhden roskan ja haastavat yhden uuden ihmisen mukaan.

www.yle.fi/aihe/miljoona-roskapussia

Miljoona roskapussia -siivoustalkoot on Ylen vuosittain järjestämä kampanja.

@Roskapaiva

13 000

seuraajaa Instagramissa

2 600

seuraajaa TikTokissa

7.9.2024

ensimmäinen RoskaPäivä-tapahtuma.

Ensimmäinen virallinen Roskapäivä

SUOMEN ENSIMMÄISTÄ Roskapäivää vietettiin 7. syyskuuta 2024. Tavoitteena oli saada ihmiset lähemmään ulos keräämään roskaa yksin tai yhdessä läheisten ja työkavereiden kanssa.

– Ekosomettajat välittivät tietoa päivästä hienosti eteenpäin oikeille kohderyhmille, ja moni yritys ja ympäristöjärjestö lähti mukaan virkistyspäivähengessä, **Eino Oinio** kertoo.

Päivä näkyi myös iltapäivä- ja sanomalehdissä sekä esimerkiksi Partioaitan myymälöissä ympäri maan. Oinio arvioi yksityisviestien, postauksien ja Roskapäivä2024-hashtagien perusteella, että päivään osallistui useita satoja ihmisiä.

– Myös Roskapäivä-Instagram-tili teki ennätyksen ja tavoitti kuukauden aikana noin 550 000 ihmistä.

Parasta olivat kuitenkin kohtaamiset kasvokkain päivän päätapahtumassa Helsingin Keskuspuistossa ja iltabileissä Tenho-baarissa. Oinio ohjasi päivän mittaa ihmisiä Keskuspuiston metsiin roskaa keräämään, ja jokainen tuli takaisin 1–2 täyden roskasäkin kanssa.

– Nyt onkin levollinen, helpottunut ja ennen kaikkea kiitollinen olo. Ensi syksynä tapahtumaa rakennetaan vieläkin suuremmaksi! ♻️

NÄLKÄKIUKKU! *

Mustankorkealla asuu Monsteri, jolla on aina kyltymättömän kaamea nälkä. Siksi sille on jo vuosia kerätty alueesi kaikki ruuantähteet ja muut biojätteet. Monsteria uhkaa kuitenkin nälkäkiukku, sillä ***sekajäteroskapussin sisällöstä edelleen lähes 21 % on biojätettä.** Tartu haasteeseen ja auta meitä koko perheen voimin ruokkimaan Monsteria, ja saavuttamaan Suomen kovin kierrätysaste.

Haluamme poistaa mielen möröt, jotka estävät meitä kierrättämästä. Mustankorkean Monsteri herättelee asukkaita huomaamaan, miten paljon biojätteitä päätyy Tampereelle polttouunin kitaan ja kuinka pienilläkin muutoksilla biojätettä saadaan kerättyä enemmän.

Lapsissa on kierrätyksen tulevaisuus. Mustankorkean Monsteri osallistaa päiväkotij- ja kouluikäisiä lapsia sekä heidän arjessaan mukana olevia läheisiä kierrättämiseen hausalla tavalla: Monsteri kannattaa pitää kylläisenä. Näin Mustankorkean alueelle kasvaa uusi sukupolvi, jolle biojätteen kierrättäminen on itsestään selvä osa arkea.

Testaa, miten hyvä Monsterin ruokkija olet!

Kuka teidän perheestänne on paras Monsterin ruokkija? 10 kysymyksen avulla selvität, kuka teistä on tietäjien tietäjä! Samalla opit, mitkä herkut saavat Monsterin hyrisemään onnesta, mistä tulee ummetusta tai mikä saa suolen solmuun.

1. Kuka syö sinun biojätteesi?

- A. Kaikki biojätteeni päätyvät biojäteastian kautta Mustankorkean Monsterin mahaan.
- B. Minulla on pihassani oma kompostori.
- C. Biojätteeni joutuvat kokonaan tai osittain sekajätteeseen.

2. Voiko biojäteastian laittaa nesteitä – tykkääkö Monsteri keitoista?

- A. Kyllä, Monsteri tarvitsee myös juotavaa.
- B. Ei sen niin väliä, ainakaan kotikompostimonstereille.
- C. Mukavan kuivaa sen olla pitää.

3. Voiko Monsteria ruokkia kaikilla biohajoavilla pakkauksilla?

- A. Ei voi ruokkia.
- B. Kyllä voi ruokkia.
- C. Kyllä, jos se on myös kompostoituvaa.

4. Syökö Monsteri koirankakkaa?

- A. En ole varma.
- B. Ei syö, enkä minäkään!
- C. Kyllä Monsterille maistuu kakkakin.

5. Syökö Monsteri munankuoretkin?

- A. Kyllä, se tarvitsee myös kovempaa nakerrettavaa.
- B. Ei syö, sen maha ei kestä.
- C. Kompostimonsteri ainakin syö!

6. Paljonko Monsterille voi antaa kasveja tai kukkamultaa?

- A. Pienen määrän silloin tällöin.
- B. Kottikärryllisen kerralla.
- C. Niin paljon kuin napa vetää!

7. Mitä jos lemmikki kuolee – voiko sen antaa Monsterille?

- A. En tiedä, kai sen nyt johonkin roskikseen voi laittaa?
- B. Kyllä, pistän sen biojätteen sekaan.
- C. Ei voi, se on paras haudata.

8. Millainen ruoka-astia teillä on Monsterille?

- A. Oma tai yhteinen biojätteenkeräysastia.
- B. Meillä on oma kotikompostori.
- C. Ei minkäänlaista biojäteastiaa.

9. Onko Monsterin ruokkiminen kallista?

- A. On se varmasti ainakin kalliimpaa kuin sekajätteen kerääminen.
- B. Ei ole, ja samalla siitä seuraa muitakin hyötyjä.
- C. Takuulla on.

10. Mitä tapahtuu, kun Monsteria ruokitaan hyvin?

- A. Ei mitään todellista.
- B. Se tuottaa multaa ja biokaasua, mutta ei kai sen kummempaa.
- C. Se tuottaa monenlaista kasvua alueelle, perheille ja luonnolle.

Katso tarkemmat vastaukset osoitteesta: www.mustankorkea.fi/blogit/monsteri-testi/

Laske, kuinka paljon sait pisteitä!

Oikeat vastaukset:

- 1. A 2 p. B 1 p. C 0 p.
- 2. A 0 p. B 1 p. C 2 p.
- 3. A 2 p. B 0 p. C 1 p.
- 4. A 1 p. B 2 p. C 0 p.
- 5. A 0 p. B 2 p. C 1 p.
- 6. A 2 p. B 1 p. C 0 p.
- 7. A 1 p. B 0 p. C 2 p.
- 8. A 2 p. B 1 p. C 0 p.
- 9. A 1 p. B 2 p. C 0 p.
- 10. A 0 p. B 1 p. C 2 p.

20 pistettä:

Täydet pisteet – olet Monsterin ruokkijana todellinen mestareiden mestari ja tietäjien tietäjä. Tätä osaamista kannattaa jakaa muillekin!

16–19 pistettä:

Oikein mallikkaasti suoriuduttu! Ruokit jo Monsteria hienosti, mutta muutama asia kannattaa vielä korjata. Voit kuitenkin taputtaa itseäsi olalle.

11–15 pistettä:

Kohtuullisen hyvää osaamista ja yritystä on ehdottomasti oikeaan suuntaan! Ehkä kotikompostointi on sinun erikoistaitosi ja panostat kierrättämiseen sitä kautta.

6–10 pistettä:

Sinulla on vielä paljon parantamisen varaa Monsterin ruokkimisessa ja kompostointitiedoissa. Jostainhan se on kuitenkin aloitettava, eikö vain? Nyt tiedät jo vähän enemmän ja voit käyttää tietojasi Monsterin hyväksi.

0–5 pistettä:

Vaikuttaa siltä, että suuri osa Monsterin ruuasta menee sinulta sekajätteeseen. Olipa kuitenkin hyvä, että teit tämän testin. Tämä voi nimittäin olla juuri se hyvä hetki aloittaa Monsterin ruokkiminen!

Jäteauton kuljettajan työpäivä

Millainen on jäteauton kuljettajan työpäivä? Miksi biojäteastiat eivät tyhjene pakkasella tai roskis vaihtuu naapurin kanssa? Me hyppäsimme päiväksi jäteauton kyytiin selvittämään.

KLO 5.45

ULKONA ON pimeää ja pakkasta -28 tammikuisena keskiviikkopäivänä. Olemme Jyväskylän Seppälänkankaalla L&T Ympäristöpalveluiden toimistolla ja varikolla. Jäteauton kuljettaja **Tomi Liimatainen** tarkistaa jäteauton ennen lähtöä. Jäteauton takana olevat nostohissit toimivat, tosin hyvin kankeasti kovassa pakkasessa.

Jäteauton hytissä Tomi tarkistaa ajoneuvopäätteeltä päivän reitin. Aamuvuoron seka- ja biojättereillä suunnataan Palokkaan. Jäteautot tyhjentävät jätteitä kahdessa vuorossa; aamuvuoro kello 6–14 ja iltavuoro kello 14–22.

"Kuljettajat saavat vapaasti päättää järjestyksen, miten he reitin ajavat. Usein sama kuljettaja tyhjentää jäteastiat samaan aikaan kellontarkasti. Itse, kun ajan tuuraajana, niin voin tyhjentää astiat eri järjestyksessä. Joskus asukas voi olla hämillään, kun jäteauto tulee eri suunnasta."

KLO 6.20

TOMI TYHJENTÄÄ ensimmäiset jäteastiat matkan varrella. Päässään hänellä on jäteastioita tyhjentäessä suojalasit, joita hänen työpaikallaan edellytetään kuljettajilta. Päällä on huomiovaatteet, jotka ovat myös edellytys turvallisuuden vuoksi. Työhanskoja mukana on yleensä kahdet, jotta toiset voivat tarvittaessa kuivua autossa. Jos jäteastiat sijaitsevat taivasalla, ne ovat usein lumisia.

KLO 6.50

BIOJÄTEASTIAT OVAT tällä säällä helposti jäässä. Tomi kurkkua tyhjennyksen jälkeen biojäteastian sisälle. Astian pohjalle jäi kiinni pakkasen vuoksi kolmisen pientä biojätepussia.

"Suurin osa biojätteestä saatiin tyhjennettyä. Tämän kanssa asukas pärjää seuraavaan tyhjennykseen asti", Tomi kertoo.

1

KLO
7.30

PALOKKA ON aamulla hiljainen ja pimeä. Jäteauton kuljettaja Tomi tiirailee talojen numeroita. Joissain taloissa ei ole numeroa ollenkaan tai ainakaan sitä ei pimeässä näe tai sen edessä on puita. Parhaiten pimeässä näkyvät valolliset numerokuutiot.

Pikkuhiljaa pihossa alkaa näkyä enemmän liikettä sekä töihin ja kouluun lähteviä asukkaita. Kun Tomi huomaa, että talon asukas on juuri lähdössä autollaan jonnekin, päättää hän menä ensin tyhjentämään viereisten talojen jäteastiat.

"Annetaan asukkaan lähtea kotoaan rauhassa. Tässä työssä myös koululaiset kannattaa huomioida. Jos alueella on paljon koululaisia, niin sinne ei kannata lähtea tyhjentämään jäteastioita samaan aikaan kuin koululaiset lähtevät kouluun. Vaikka turvallisuus huomioidaan koko ajan, ovat lapset hyvin nopeita, eivätkä välttämättä osaa varoa jäteautoa."

KLO

8.00

KAHDEKSAN MAISSA Tomi pitää jäteautossa pienen pausin ja kaivaa laukusta itse tehdyn smoothien. Yleensä hänellä on mukanaan eväät, mutta tänä päivänä, kun mukana on myös toimittaja, mennään myöhemmin lounaalle.

"Yleensä katson edellisenä päivänä, missä päivän reitti menee. Lounastauko on mukava pitää ja samalla pääsee pesemään kädetkin. Päivän reitti vaikuttaa siihen, miten lounaspaikkoja on tarjolla."

KLO

9.00

TALOYHTIÖN JÄTEKATOKSEN luokse tulee toinen jäteauto. Tomi moikkaa työkaveria, nappaa jätekatoksesta toisen kuusista ja heittää työkaverin jäteautoon. On menossa jokavuotinen maksuton joulukuusien keräys asukkailta. Kuuset kerätään omaan jäteautoon, joka vie ne Mustankorkealle hakettavaksi. Sitten ne hyödynnetään kompostin tukiaineena.

KLO

10.00

TOMI PYSÄYTTÄÄ jäteauton keskelle paria omakotitaloa ja käy tyhjentämässä samalla kertaa parin talon jäteastiat.

"Olisi hyvä, jos jäteastioissa lukisi osoite. Joskus jäteastiat voivat vaihtua kiireessä naapurin kanssa tai palautua jätekatokseen väärässä järjestyksessä. Tässä toivoisin asukkailta ymmärrystä vaihtaa astiat itse takaisin oikeaan järjestykseen."

Ymmärrettävä pyyntö. Kun Tomi hakee jäteastian jätekatoksesta, laittaa sen jäteauton nosturiin ja vie takaisin jätekatokseen, menee siihen aikaa noin 30 sekuntia. Työ tehdään ripeästi.

KLO

12.00

LOUNASTAUKO ON pidetty ja listalla on jäljellä vielä 44 paikkaa. Sää on muuttunut aamupäivän kylmyydestä ja harmaudesta kauniiksi ja aurinkoiseksi talvipäiväksi.

Tomi kuittaa jokaisen jäteastian tyhjennyksen koneelle. Seuraavan kohteen pihassa on auto, mutta Tomin onnistuu päästä pihaan jäteautolla ja tyhjentää jäteastiat.

"Välillä jäteastioiden eteen on pysäköity autoja niin, että jäteastioita ei pääse tyhjentämään. Silloin ylös kirjataan hukkanouto", Tomi kertoo.

KLO
13.30

BIOJÄTEASTIA EI tyhjene, ei sitten millään. Tomi koettaa tyhjennystä kolme kertaa.

"Ei tämä tyhjentynyt yhtään, hän toteaa."

Kyseessä on biojäteastia, johon biojätteet on heitetty suoraan ilman minkäänlaista pakkaamista pussiin. Vaikka pakkaneen on jo hieman laskenut, ei umpijäädessä oleva biojätემöykky irtoa astiasta minnekään ennen kevätaurinkoa. Tomi tekee asiasta kirjauksen koneelle.

KLO
14.30

JÄTEAUTOON TANKATAAN Mustankorkealla biokaasua. Tomi kertoo päivää:

"Tämä oli normipäivä. Käytiin 183 paikassa ja tyhjennettiin 301 jäteastiaa. Aamulla oli aika kylmä, mutta loppua kohti lämpeni ja oli suorastaan hyvä keli. Ihan hyvä päivä. Nyt vielä auto Seppälänkaalle ja sitten kotia kohti."

Tyhjennettävien astioiden määrä riippuu päivän reitistä. Haja-asutusalueilla päivässä tyhjenetään vähemmän, mutta aikaa menee siirtymiin. Enimmillään jäteastioita taas voidaan tyhjentää taajama-alueella jopa 500–600 työpäivän aikana.

KLO
14.00

KAIKKI JÄTEASTIAT on tyhjenetty. Tomin aktiivisuuskello näyttää 104 prosenttia. Kellon asetuksissa on luonnollisesti liikkuvassa työssä haastavin taso. Tomi on laskeutunut työpäivänsä aikana noin 180 kertaa alas ohjaamosta.

Seuraavaksi ajetaan Mustankorkean jätekeskukselle vaaka-aseman kautta, jossa autosta otetaan ylös täysi paino. Se merkitään ylös kännykällä omaan ohjelmaansa.

Sekajäte tyhjenetään sekajätehalliin, josta se jatkaa matkaansa poltettavaksi Tampereelle. Sitten toiselle vaakalle ja jälleen paino ylös. Sitten vielä kippaamaan biojäte biokaasulaitokseen. Ennen laitokseen ajamista Tomi laittaa päälleen hengityssuojaimen, ilman sitä sisälle ei saa mennä. Biojättees-tä Mustankorkealla valmistetaan biokaasua ja multaa.

KLO
15.00

TOMIN TYÖPÄIVÄ venyi kolmeen saakka, vaikka tavallises-ti reitti olisi ajettu noin kahteen mennessä. Vaikka toimittaja koetti pysyä vauhdissa mukana, venyi työpäivä noin tunnilla. Liikvoja aikoja jäteastioiden tyhjennyksiin ei siis ole laskettu. ♻️

Lue lisää blogijutuista QR-koodeista:

→ Jätekuljettajan työpäivä

→ Parasta jätekuljettajan työssä

Joskus jäteauto joutuu pysähtymään keskelle tietä hätävilkut päällä. Olisikin hyvä, jos kaasujalkaa keventäisi jäteauton nähdessään ja tarkkaavaisuutta lisäisi etenkin, jos näkee jäteauton, mutta ei kuljettajaa.

Biojätteet jäätyvät kovalla pakkasella

JOS BIOJÄTE on kosteaa, se voi jäätyä kiinni biojäteastian pohjaan kovalla pakkasella. Tällöin biojäteastia voi jäädä tyhjentymättä tai tyhjentyä vain osittain.

– Biojäteastiaan kannattaa laittaa mahdollisimman kuivaa biojätettä. Biojätteeseen kuuluvat myös käytetyt talouspaperit ja lautasliinat, jotka imevät itseensä kosteutta biojätteestä, kertoo Mustankorkean logistiikkapäällikkö **Antti Anhava**.

Biojäte kannattaa myös pakata sisällä keittiössä joko pieneen biohajoavaan pussiin, vanhaan jauhopussiin tai sanomalehdestä tehtyyn pussiin ja sulkea pussi huolellisesti.

– Jos mahdollista, niin biojätepussia voi myös jäädyttää ulkona pari minuuttia ennen jäteastian laittamista. Se vähentää jäteastian kiinni jäätyminen riskiä huomattavasti, Anhava jatkaa.

Kun lehtijutun tekopäivänä pakkasta oli ulkona -28 astetta, tyhjenivät parhaiten biojäteastiat, joissa biojätepussi oli kääriästy vielä sanomalehteen ja jäädytetty ulkona. Huonoiten tyhjenivät biojäteastiat, joihin biojäte oli laitettu suoraan ilman minkäänlaista pussia. Tällaiset jäteastiat olivat umpijäissä. ♻️

Suurin osa jätteistä kerätään kaksilokeroautoilla, joissa on kaksi eri säiliötä, toinen esimerkiksi sekajätteelle ja toinen biojätteelle. Jätteet eivät siis mene sekaisin, vaikka ne kerätäänkin samaan autoon.

Lue lisää
QR-koodista tai netistä
[mustankorkea.fi/
biojate-jaatyy/](https://mustankorkea.fi/biojate-jaatyy/)

→ Biojäte jäätyy

Parasta
perus-
maksulla

- Muovipakkaukset**
- ✓ Kyllä kiitos**
- kotitalouden tyhjit, puhtaat ja kuivat muovipakkaukset
 - peruspakkaukset
 - muovipussit
 - kassit ja pussit
 - PVC- ja styreenipakkaukset (ei talouskassan tyhjät)
- ✗ Ei kiitos**
- liikkeet muovipakkaukset
 - sekajätteet
 - muut raaka-ainetuotteet
 - lemmikkieläinten, ampelujen, lelut ja telineiden muovipakkaukset

Muovipakkaukset

Ilmainen kierrätysvalmennus tavoittaa vuosittain tuhansia asukkaita

Joka vuosi järjestetään noin 250 maksutonta kierrätysvalmennusta, joissa Mustankorkean kierrätyskoutsit vastaavat kysymyksiin jätehuollosta ja lajittelusta. JVA:n asukasaktiivit päivittivät tietoaan ilmaisessa valmennuksessa.

MUSTANKORKEAN MAKSUTONTA kierrätysvalmennusta on tarjolla lähes vuoden jokaisena arkipäivänä. Ilmaiset kierrätysvalmennukset sisältävät jäteneuvontaa ja käytännönläheisiä vinkkejä. Jätteiden lajitteluun liittyviä tietojaan pääsivät päivittämään lokakuussa Jyväskylän Vuokra-Asunnot Oy:n (JVA) asukasaktiivit, joista koulutetaan taloyhtiöiden Taloekspertereitä.

– Taloeksperterin tehtävänä on auttaa asukkaita omaksumaan kestäviä asumistaitoja veden- ja energiankulutuksessa sekä jätehuollossa, kertoo JVA:n tekninen isännöitsijä **Kata Hiljansuo**.

"Kierrätysvalmennuksissa kysytään joka kerta, miten hyvin eri jätteet pitää puhdistaa ennen hyötykeräykseen laittamista. Vesitilkan kanssa ravistelu riittää."

Paula Wilkman, kierrätyskoutsit

Mustankorkean kierrätysvalmennus

vuonna 2023

250
tilaisuutta

= kierrätysvalmennusta lähes vuoden
jokaisena arkipäivänä

9 000
asukasta

= 23 % 6-luokkalaisia, 19 % esikoululaisia,
17 % muita asukkaita, 16 % tapahtumiin
osallistujia ja 25 % vierailijoita
Mustankorkealla

– Koulutus on onnistunut loistavasti, ja myös jätehuolto-osuus herätti paljon keskustelua.

Oivaltavia kysymyksiä sateli Mustankorkean kierrätyskoutsille tasaiseen tahtiin koko esityksen ajan.

– Osallistujat ovat yleensäkin todella aktiivisia, ja vain coolit yläkoululaiset tarvitsevat vähän enemmän rohkaisua, naurahtaa Mustankorkean kierrätyskoutsi **Paula Wilkman**.

Moni osallistuja ilahtui erityisesti siitä tiedosta, että vastaavan kierrätysvalmennuksen voi tilata omalle taloyhtiölle täysin ilmaiseksi, jos osallistujia on minimissään kymmenen henkilöä. Valmennus tilataan Mustankorkean nettisivujen sähköisen asioinnin kautta.

KIERRÄTYSKOUTSILTA KYSYTÄÄN lähes joka kerta Wilkmanin mukaan, miten tarkasti muovit ja pahvit pitää pestä ennen hyötykeräykseen laittamista.

– Yleissääntönä voi pitää, että puhtaaksi pyyhkiminen tai pienen vesimäärän kanssa ravistelu riittää.

Toistuvasti keskustellaan myös lasinkeräyksestä. Se on suunnattu pakkauslasille, joten peilit, ikkunalasit ja lasiasiat eivät lasipakkausten keräysastiaan kuulu. Perustiedot olivat JVA:n asukasaktiiveille ennestään tuttuja, mutta valmennus antoi vahvistusta monelle mututiedolle.

– Nyt uskallan laittaa esimerkiksi tyhjät hiuslakkapullot metallinkeräykseen ja tiedän, että pakkausstyrox, jota on vaikkapa uuden television suojana, kuuluu muovinkeräykseen, kertoi Taloekspertti-ehdokka **Taru Panula**.

Kierrätysvalmennus oli myös mahdollisuus päivittää tietoja.

– Valmennus toi esiin sellaisiakin asioita, joita ei ole hoksannut tai jotka ovat ehtineet muuttua, totesi **Kirsti Karjalainen**.

Häntä mietitytti esimerkiksi se, miksi paperinkeräykseen saa laittaa vain valkoiset paperikassit. Ruskeissa paperikasseissa on puukuitua, minkä vuoksi ne eivät kelpaa paperin keräykseen. Toisaalta sekä valkoiset että ruskeat paperikassit kelpaavat kummatkin kartongin keräykseen, joten helppo muistisääntö olisi, että paperikassit kierrätetään kartongeissa.

KIERRÄTYSVALMENNUKSESSA KÄYTIIN lyhyesti läpi, mitä jätteillä nykypäivänä tarkoitetaan. Jätteet ovat raaka-aineita, joista jokaiselle on "oma osoite". Loppusijoitettavia jätteitä ovat nykyään vain asbesti, tuhka, mineraalivilla ja tasolasi.

– Hyötykeräyksen kautta eri jätteet kiertävät uusiksi tuotteiksi. Esimerkiksi biojätteestä tehdään biokaasua ja multaa, sekajätteestä energiaa ja paperista uusiopaperia, Wilkman totesi.

Vähintään viiden asunnon taloyhtiöiden pihalla voi lajitella jo seitsemää eri jätelajia. Silti sekajätteen joukkoon lipsahtaa lähes 21 prosenttia biojätettä, 16 prosenttia muovipakkauksia ja 8 prosenttia tekstiilejä. Varsinaista sekajätettä on sekajätteessä vain neljännes.

– Vain likainen tekstiilijäte on sekajätteen joukossa oikeassa paikassa, Wilkman korosti.

Rikkinäisille tekstiileille löytyy jo oma hyötykeräyspiste: poistotekstiilit. Ne voi tuoda Mustankorkean lajittelupihalle, kunhan tekstiili on kuivaa, puhdasta ja hajutonta. ♻️

Marsa Niskanen on järjestänyt keittiön jätteistä niiden käyttöasteen mukaan. Biojätteistä on kaapissa etummaisena, koska sitä tulee käytettyä päivittäin.

Taloekspertti-koulutettava Tommi Salo oli ottanut asioista selvää etukäteen. Kierrätys kiinnostaa, koska hän on tehnyt aikaisemmassa työssään kiertotalouteen liittyviä selvityksiä. Eniten lajittelua hänestä helpottaa, että jätteille järjestää keittiössä omat lokerot.

→ Ilmainen
kierrätys-
valmennus

**Lue lisää
Marsan vinkkejä
lajitteluun
blogista!**

Parasta
perus-
maksulla

Kierrätysvalmennuksessa kysyttyä

Miksi kananmunankuoria ei saa laittaa enää biojätteeseen?

Ohjeistus muuttui keväällä 2024. Kananmunan kuoret kertyvät biokaasulaitoksen reaktoreiden pohjalle, josta ne putsataan pois seuraavassa huollossa. Niistä ei saada valmistettua biokaasua, joten niillä ei tee prosessissa mitään. Siksi niiden paikka on sekajätteessä, mutta jos ne epähuomiossa päätyvät biojätteeseen, poistetaan ne sieltä biokaasulaitoksessa.

Jos taloyhtiön asukkaat lajittelevat jätteet väärin, milloin jäteauton kuljettaja voi jättää astian tyhjentämättä?

Jos jäteastiassa on väärää jätettä, voi jäteauton kuljettaja jättää sen tyhjentämättä. Tällaisia tilanteita voi olla esimerkiksi, jos muovipakkausten jäteastiassa on sekajätettä. Tällöin kuljettaja tekee ilmoituksen ajoneuvopääteelle, että jäteastia pitää tyhjentää sekajätteenä. Ensimmäinen muoviasian tyhjennyskäynti kirjataan hukkanoutona, josta menee tyhjennysmaksu taloyhtiölle. Lisäksi uusi nouto sekajätteenä laskutetaan. Tämän vuoksi oikein lajittelu on tärkeää.

Saako biohajoavia pakkauksia laittaa biojätteeseen?

Mitään biohajoavia pakkauksia, vaippoja tai kertakäyttöastioita ei saa laittaa biojätteeseen, ei edes kuivikkeeksi pieniksi palasiksi lippuna. Kuivikkeena saa käyttää esimerkiksi kananmunakennoa.

Miksi metallinkeräysastiaan ei saa laittaa suuria metalliesineitä?

Metallinkeräysastioiden tyhjennysväli on pitkä, joten yksikin suuri metalliesine täyttää jäteastian nopeasti. Suuret metallijätteet täytyy viedä Mustankorkean lajittelupihalle tai Laukaan pienjäteasemalle. Ne vastaanotetaan ilmaiseksi.

Onko olemassa erikseen pahvin ja kartongin keräysastioita?

Ei ole. Molemmat menevät kartongin keräykseen. Sama koskee kuivajätettä: kuivajäte on vanhentunut termi, eli Mustankorkean alueella puhutaan vain sekajätteestä. ♻️

Lue muut usein kysytyt kysymykset blogista: QR-koodista tai nettisivuilta mustankorkea.fi/ilmainen-kierrätysvalmennus-tavoittaa-vuosittain-tuhansia-asukkaita

→ Usein kysytyt kysymykset kierrätyksestä

Törpötä joulu Monsterille

Tiedätkö, mikä on Mustankorkean Monsterin lempiruoka jouluna? No kinkkurasva tietenkin!

Kierrätä kinkkurasva Monsterille törpöttämällä – se on helppoa! Laita vain jäähtynyt rasva kartonkitörppöön, sulje se teipillä ja vie kotisi biojäteastiaan. Jokaisesta törpöllisestä kinkkurasvaa Monsteri pöräyttää kymmenen kilometrin edestä ympäristöystävällistä biokaasua.

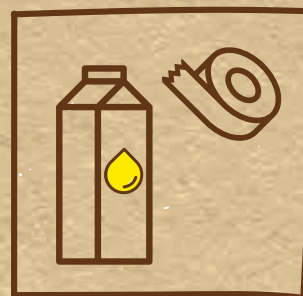

Toimi näin:

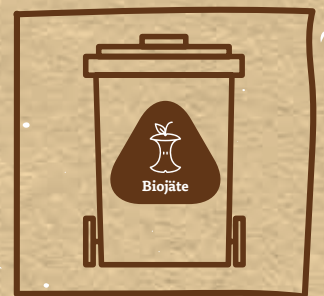

1 Kaada rasva esimerkiksi maitotölkkiin.

Kun sinä törpötät, laitamme mekin hyvän kiertämään ja lahjoitamme tonnin hyväntekeväisyyteen. Tehdään yhdessä kaikille hyvän mielen joulu!

2 Sulje pakkaus teipillä.

3 Vie se oman kotisi biojäteastiaan.

Lue lisää:

→ mustankorkea.fi/torppo

→ mustankorkea.fi/joulu

Katso kaikki joulun kierrätysvinkit:
mustankorkea.fi/joulu

Alumiinivuoat ja -foliot

Huuhto ruoantähteet kevyesti pois astioista. Vie alumiinivuoat ja -foliot metallin keräykseen.

Joulukuusi

Jyväskylässä, Laukaassa, Muuramessa ja Toivakassa omakoti- ja paritaloasukkaat sekä alle viiden asunnon taloyhtiössä asuvat toimittavat kuusen lähimmälle hyötykeräyspisteelle. Isommissa taloyhtiöissä asuvat voivat jättää kuusen taloyhtiön omalle jätekatokselle. Kuuset kerätään maksutta tammikuussa.

Seuraa tarkempaa tiedotusta: mustankorkea.fi

Lahjapaperit

Hyväkuntoiset ja siistit lahjapaperit kannattaa säästää ja käyttää uudelleen. Litistää pois heitettävät lahjapaperit mahdollisimman pieneksi, jotta ne eivät vie tarpeettomasti tilaa jäteastiassa. Lahjapaperit ja nauhat kuuluvat sekajätteeseen. Ne eivät siis sovellu paperin tai kartongin keräykseen, koska niissä on erilaisia värejä, pinnoitteita ja teippejä.

Glögipullot ja -purkit

Vie pantilliset pullot kauppojen palautusautomaattiin. Poista pantittomien lasipullojen korkit ja kannet, ja vie pullot lasinkeräykseen. Kartonkiset purkit ja törpöt kuuluvat kartonkipakkauksiin ja muoviset muovipakkauksiin.

Karkkipaperit

Karkkipaperit lajitellaan materiaalin mukaan: Muoviset karkkipaperit muovinkeräykseen, metalliset metallinkeräykseen, paperiset kartongin keräykseen. Metalliset ja muoviset erottaa yleensä ritustustestillä. Jos roska suorituu, se on enimmäkseen muovia, ja sen voi laittaa muovipakkauksiin. Metallia jää yleensä hieman ruttuun.

Pakkausmateriaalit

Kartonkiset joulukalenterit (ilman muovisisusta tai -käärettä), suklaa- ja keksirasiat sekä lelujen pakkaukset lajitellaan kartonkipakkauksiin. Muovia olevat pakkaukset voit laittaa muovipakkauksiin.

Ilotulitteet

Palauta räjähtämättömät, vanhentuneet ja suutariksi jääneet ilotulitteet niiden myyjille tai poliisille. Ammuttujen ilotulitteiden jätteet kuuluvat sekajätteisiin.

Uudenvuoden tinat

Jos sinulla on vielä tinoja, ne kuuluu toimittaa vaarallisen jätteen vastaanottopisteisiin Mustankorkean jätekeskukselle tai Laukaan pienjäteasemalle.

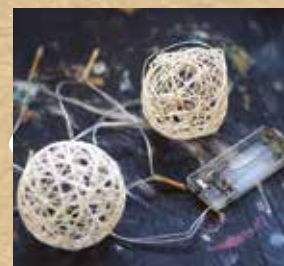
Joulukukat

Pienet määrät kukkia, kasveja ja multaa voi laittaa biojätteeseen tai omaan kompostoriin.

Kynttilät ja tuikut

Muoviset lyhty-, tuikku- ja hautakynttilät, steariini ja kynttilänpätkät kuuluvat sekajätteeseen. Kynttilöiden metalliosat ja metalliset tuikkukuoret viedään metallinkeräykseen.

Valosarjat

Rikkinäiset jouluvalot, rikkoutuneet led-kynttilät ja kokonaiset valosarjat kuuluvat sähkölaitteiden keräykseen (SER). Sähkölaitteita vastaanottavat veloituksetta niitä myyvät liikkeet, Mustankorkean jätekeskus ja Laukaan pienjäteasema.

elamaapiennessapaketissa

Työnjohto hommissa kaatopaikka keikalla. Jos ei näitä nahkavanhempia pidä silmällä, heittävät mokomat menemään pian meikäläisenkin huolella merkkamatkat.

#elamaapiennessapaketissa #elamanmuutos #omavaraisuus #minimalismi #hyppytuntemattomaan #elamaonnyt #pakuelamaa #vanlife #kaatopaikkakeikka #mustankorkea

Mustankorkea vastaa: Oli kiva päästä yhdeksi vierailukohdeksi matkallanne uudenaikaisessa elämäntavassa.

yleutiset

EU:n tavoitteena on vähentää muovikassien kulutus alle 40 pussiin per kansalainen vuodessa. Tavoite pitäisi saavuttaa ensi vuoden loppuun mennessä.

Ympäristöministeriön mukaan Suomi on jäämässä tavoitteesta jälkeen. Vielä vuonna 2022 muovikasseja ostettiin reilut 55 kappaletta per suomalainen.

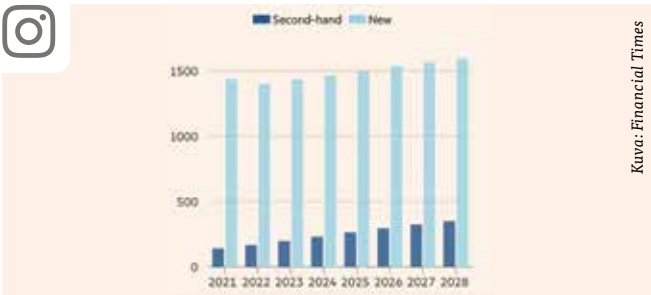
Suomalaiset ostavat kaupoista satoja miljoonia muovikasseja vuodessa. Pelkästään kauppakasseja ostetaan yli 350 miljoonaa kappaletta. Hedelmäpussit mukaan lukien vuoden kokonaismäärä ylittää 700 miljoonan.

Muovipussien kulutusta on pyritty vähentämään vuodesta 2016 Kaupan liiton ja ympäristöministeriön sopimuksella. Taustalla on EU-direktiivi.

Sopimukseen sitoutuneet toimijat ovat vähentäneet muovikassien kulutusta muun muassa valistuksella ja hinnoittelulla. Markettien kassoilla ei enää tarjota ilmaisia pikkupusseja.

Toimista huolimatta päivittäistavarakaupoissa myydyistä kantokasseista yli 90 prosenttia on muovikasseja.

Lue koko juttu Ylen sivuilla. #yleutiset 📺: Henrietta Hassinen / Yle

thuhtamaki

Ajattelun haaste meille kaikille.

Vaatekaupan rakenteellinen muutos kohti second hand -markkinaa etenee, uutisoi Financial Times. Yhä suurempi osa markkinasta on tulevaisuudessa käytettyjä tuotteita. Taustalla muun muassa z-sukupolven ostovoiman kasvu ja sen kohdistuminen ensisijaisesti second hand -markkinaan.

Suuri kysymys on, mitä tapahtuu uuden tavaran myyntivolyymille.

Nyt maailmassa valmistetaan vuosittain 8 miljardille ihmiselle noin 100 miljardia vaatekappaletta. Keskimääräinen amerikkalainen ostaa 69 vaatetta vuodessa, ruotsalainen 54 ja suomalainen 38 vaatetta. Suurimmat tekstiilijätevuoret näkyvät avaruuteen, koska 1/3 valmistetuista vaatteista ei koskaan edes myydä kuluttajalle.

Ihan todellako uskomme, että uuden tavaran myyntivolyymit voivat vielä kasvaa?

Nyt suuri kysymys on, miten taloutemme rakenteet ja kannusteet muutetaan siten, että kaupan ja brändien kannattaa ostaa tuotteita takaisin ja näin myydä sama tuote monta kertaa. Nykyisin käytetyissä tuotteissa on tuplaverotus, joka muodostaa merkittävän esteen second hand -toimialan kestävyysmuutokselle.

Miksi näistä kiertotalouden todellisista esteistä ei käydä laajempaa keskustelua?

Santeri Frilander

Muovipakkauksista tehty

Kävin bongaamassa kaupan hyllystä uusimman Fortum Circo -muovigranulaateista valmistetun tuotepakkauksen.

Circo -muovigranulaatit valmistetaan erilliskerätyistä muovipakkauksista Fortum Recycling & Waste:n Riihimäen muovijalostamolla.

Kiilto Serto pyykinpesuainepullossa kuluttajamuovi saa uuden elämän ja mahdollisuuden!

Käyttämällä kierrätysmuovia, Kiilto on säästänyt 30 000 kg neitseellistä HDPE-muovia.

Todellista materiaali kierrätystä kruunaa vielä se, että tuo pullo, etiketti ja korkki on täysin kierrätettävissä taas uudelleen. Pullossa on hyvät ohjeet kierrättämiseen.

Muovipakkaukset kannattaa kerätä kotona ja toimittaa lähimpään keräyspisteeseen. Kierrätysmuovin uusia käyttökohteita keksitään yhä enemmän.

Seuraatko Mustankorkeaa somessa?

Lietesäiliöiden tyhjennykset muuttuvat 1.6.2028 alkaen

JYVÄSKYLÄN SEUDUN jätelautakunta on päättänyt alueellisena jätehuoltoviranomaisena, että 1.6.2028 alkaen asukkaiden lietesäiliöiden tyhjentäminen hoidetaan Mustankorkean keskitetysti kilpailutamina kuljetuksena. Samanlainen jätteenkuljetuksen malli on alueen kunnissa käytössä muiden jätelajien jäteastiatyhjennysten kanssa.

Kuljetusjärjestelmän muutoksen myötä ne kotitaloudet ja vapaa-ajan asukkaat, joilla on tyhjennyksen vaativa lietesäiliö, tilaavat tyhjennyksen Mustankorkealta. Lietesäiliöitä ovat saostussäiliöt, umpisäiliöt sekä pienpuhdistamot. Mustankorkea hoitaa muutoksen jälkeen myös lietesäiliöiden tyhjennyksiin liittyvän neuvonnan, asiakaspalvelun ja laskutuksen. Lietehuollon asiakkaita tiedotetaan muutoksesta kiinteistökohtaisesti lähempänä muutosajankohtaa.

Kuljetusjärjestelmän muuttumisen vuoksi alueella olevien rakennusten jätevesijärjestelmiä aletaan selvittää ensi vuonna. Selvitystyön aikana kotitaloudet tai vapaa-ajan asukkaat voivat saada jätehuoltoviranomaiselta pyynnön kertoa, millainen jätevesijärjestelmä kiinteistöllä on. ♻️

Usein kysyttyä lietehuoltoon liittyen

Keneltä tilaan tyhjennyksen lietesäiliölleni ennen kuljetusten muutosajankohtaa?

Tyhjennykset tilataan lietesäiliöille entiseen tapaan itse valitsemalta kuljetusyritykseltä. Jätehuoltoviranomainen ylläpitää listaa alueella toimivista luvallisista kuljetusyrityksistä verkkosivuillaan.

Kuinka usein jätevesijärjestelmä tulee tyhjentää?

Saostussäiliöt sekä pienpuhdistamot on tyhjennettävä vähintään kerran vuodessa vakituisilla asuinkiinteistöillä. Mökillä sijaitseva saostussäiliö tulee tyhjentää vähintään kerran kahdessa vuodessa. Umpisäiliö tyhjenetään tarvittaessa. Tämän määrittelevät alueella jo tälläkin hetkellä voimassa olevat jätehuoltomääräykset.

Lue lisää lietehuollosta QR-koodista!

→ Lietehuolto

Vieraskynä

Fiksu ei roskaa yhteistä luontoa!

ROSKAAMISESTA TULEE ilmoituksia Jyväskylän kaupungin palautepalveluun joka vuosi kymmeniä. Keski-Suomenkin metsistä löytyy paikkoja, joissa luvaton roskaaminen on toistuva ongelma. Roskaamisesta kannattaa ilmoittaa meille viranomaisille nopeasti, koska roskat houttelevat jostain syystä ympärilleen lisää roskaa.

ILMIÖNÄ METSIEN roskaaminen ei näytä hiipuvan, vaikka ihmiset tietävät hyvin, miten mikäkin tavara kuuluu kierättää. Jääkaappeja hylätään luontoon onneksi aikaisempaa vähemmän, mutta muuten metsistä löytyy kaikenlaista sinne kuulumatonta tavaraa aina huonekaluista tietokoneisiin ja peräkärrikuormallisiin rakennus- ja purkujätettä.

LUONNON ROSKAAMINEN ihmetyttää, koska tuskin kukaan haluaa törmätä öljynsuodattimiin tai laudoista töröttäviin nauloihin lasten kanssa retkeillessään tai metsästyssreissulla. Lasinsirujakaan ei niin vain varvikosta huomaa. Seurauksia on myös puutarhajätteen kasaamisella kaupungin maille. Se rikkoo jätehuoltomääräyksiä, ja samalla luontoon saattaa levitä haitallisia vieraslajeja.

OLISIKO SUURI vaiva viedä roskat suoraan Mustankorkean jätekeskukselle tai Laukaan pienjäteasemalle, jos se peräkärrikin on jo hankittu? Metalleja, sähkölaitteita ja vaarallista jätettä otetaan vastaan ilmaiseksi, ja sekajätteen kierrätys maksaa vain 10–25 euroa kuormalta, jos jätettä tuo henkilöautolla.

MYÖS MAANOMISTAJAA kannattaa ajatella. Onpa jätteen dumpaamisen syynä periaate tai piittaamattomuus, metsään jätettyjen roskien siivoaminen lankeaa kunnan tai yksityisen maanomistajan kontolle, jos roskaajaa ei saada kiinni. Kaupungin maille puhdistuksen maksaa loppujen lopuksi veronmaksaja – siis myös roskaaja itse.

ILMOITUKSEN ROSKAAMISESTA voi tehdä sijaintikunnan ympäristönsuojeluviranomaisille. Mustankorkean toimialueella joka kunnasta löytyy sähköinen palautekanava. Jyväskylän palautepalvelussa roskien sijainnin voi ilmoittaa jo metsässä älypuhelimien paikannuksen avulla. Palautepalvelussa on myös kartta, johon sijainti on helppo merkitä.

Pidetään luonto yhdessä siistinä ja turvallisena!

Anu Surakka

Jyväskylän kaupungin ympäristötarkastaja

Lue lisää laittomista kaatopaikoista mustankorkea.fi/blogit/metsakaatopaikat tai viereisen QR-koodin kautta.

→ Metsäkaatopaikat

Kodin lajitteluohje

SEKAJÄTE

✓ **Kyllä kiitos**

likaiset elintarvikepakkaukset, rikkinäiset muovitavarat, tuhka ja tupakantumpit, vaipat ja terveysteet, lemmikkien jätökset, pölynimuripussit

✗ **Ei kiitos**

hyötyjätteet, rakennus- ja remonttijätteet, isot esineet, huonekalut, sähkölaitteet, vaaralliset jätteet

BIOJÄTE

✓ **Kyllä kiitos**

perkuujätteet ja kuoret, suodatinpaperit, kahvinporot ja teepussit, talouspaperit, lautasliinat, ruuantähteet, kukkamullat

✗ **Ei kiitos**

nesteeet, lemmikkien jätökset, isot luut, biohajoavat pakkaukset ja kertakäyttöastiat, purukumit, tuhka ja tupakantumpit

MUOVIPAKKAUS

✓ **Kyllä kiitos**

kotitalouden tyhjä, puhtaat ja kuivat muovipakkaukset, pesuainepakkaukset, muovipussit ja -kassit, tuubit ja putkilot, styrox-pakkaukset, PVC-pakkaukset

✗ **Ei kiitos**

likaiset muovipakkaukset, sekajätteet, muut muovituotteet (esim. ämpärit, lelut) tai yritysten muovipakkaukset

KARTONKIPAKKAUS

✓ **Kyllä kiitos**

pahvilaatikot, maito- ja mehutölkit, muro- ja keksipaketit, pizzalaatikot, munakennot, wc- ja talouspaperihylsy, paperipussit ja -kassit

Muista litistää!

✗ **Ei kiitos**

märät tai likaiset pahvit ja kartongit, styroksit ja muovit, muovipussit

LASIPAKKAUS

✓ **Kyllä kiitos**

tyhjä lasipullot ja lasipurkit

Muista poistaa korkit ja kannet!

✗ **Ei kiitos**

terveydenhuollon pakkaukset (esim. nestepullot ja ampullit), lasi- ja posliiniasi, kristallit, lamput ja valaisimet, ikkuna- ja peililasit

METALLI

✓ **Kyllä kiitos**

säilyketölkit, metallikannet, pantittomat juomatölkit, alumiinifoliot, tuikkukynttilöiden kuoret, aterimet ja kattilat

✗ **Ei kiitos**

vaaralliset jätteet, paristot, kaasupullot, isot metallijätteet

PAPERI

✓ **Kyllä kiitos**

sanoma- ja aikakauslehdet, mainokset ja esitteet, toimistopaperit ja kopiopaperit, kirjukuoret

✗ **Ei kiitos**

märät tai likaiset paperit, paperikassit, jauhopussit ja muut vastaavat pakkaukset, kartonkipakkaukset, lahjapaperit

Mihin tämäkin jäte kuuluu?

Tarkista jätehausta mustankorkea.fi/jatehaku

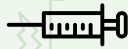

Kierrätä maksutta:

PARISTOT JA PIENAKUT

myyntipaikat, Mustankorkean jätekeskus, Laukaan pienjäteasema (**teippaa navat**)

LÄÄKEJÄTTEET

apteekit

VAARALLISET JÄTTEET

Mustankorkean jätekeskus, Laukaan pienjäteasema sekä kierrätysauto keväisin ja syksyisin

SÄHKÖLAITTEET (SER)

Mustankorkean jätekeskus, Laukaan pienjäteasema, tuotteita myyvät liikkeet sekä kierrätysauto keväisin ja syksyisin.

Kaikki jätteiden keräyspisteet: kierratys.info

NÄLKÄKIUKKU!

ärripurri, mahan murina, huutava nälkä

Nälkäkiukku on sitten inhottava tunne! Se voi vaivata niin lapsia, aikuisia kuin Mustankorkean Monsteriakin. Yleensä nälkäkiukku iskee silloin, kun syömisestä on liian kauan aikaa ja verensokerimme pääsee laskemaan liian alas. Mitä nälkäisempiä olemme, sitä vihaisemmiksi muutamme.

Miten nälkäkiukku taltutetaan?

Nälkäkiukun taltuttaminen on onneksi helppoa – se lähtee syömällä säännöllisesti ja terveellisesti. Pahimman nälkäkiukun iskiessä voit syödä vaikka banaanin ja laittaa sitten banaaninkuoret biojäteastiaan, niin Monsterimmeekin saa syötävää! Näin häädetään nälkäkiukku sekä sinulta että Mustankorkean Monsterilta.

Kysymyksiä yhdessä pohdittavaksi

- Mistä tiedät, että nälkäkiukku on iskemässä?
- Mistä muut tietävät, että sinulla on nälkäkiukku?
- Miten autat vanhempaasi, kun häneen iskee nälkäkiukku?
- Mitä teet itse, että nälkäkiukku häviää?
- Miten autat Mustankorkean Monsteria taltuttamaan nälkäkiukun?

Tunnetehtävä piirtäen

Piirrä tai askartele miltä Mustankorkean Monsteri näyttää, kun häneen iskee nälkäkiukku!

